

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 07649-29/2023-ERU

V Jihlavě dne 16. dubna 2024

R o z h o d n u t í

O rozkladu pana [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE] (dále též „účastník řízení“), **proti výrokům I. až III.** rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 07649-22/2023-ERU ze dne 14. července 2023 (sp. zn. OSR-07649/2023-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona, ve znění účinném do 23. ledna 2023, jehož se dopustil 2 dílčími útoky tím, že ve dnech 9. listopadu 2022 a 23. ledna 2023 jakožto zákazník v rozporu s § 28 odst. 2 písm. c) energetického zákona neumožnil pracovníkům společnosti **ČEZ Distribuce, a.s.**, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín, IČ: 247 29 035 (dále též „poškozená“), přístup k elektroměrům v odběrných místech, která jsou uvedena v Tabulce č. 1 napadeného rozhodnutí (**výrok I.**), za což mu byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč (**výrok II.**) a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (**výrok III.**), dále Energetický regulační úřad rozhodl podle § 89 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), že poškozené se nárok na náhradu škody ve výši 122 862,83 Kč nepřiznává a poškozená se odkazuje s tímto nárokem na soud (**výrok IV.**), a v části podezření ze spáchání trvajících přestupků podle § 91a odst. 1 písm. u) energetického zákona, ve znění účinném do 30. června 2023, kterého se účastník řízení měl dopustit tím, že jakožto zákazník v odběrných místech uvedených v Tabulce č. 1 napadeného rozhodnutí ode dne 26. září 2022 do dne 11. května 2023 využíval služby distribuční soustavy poskytované poškozenou v souvislosti s neoprávněným odběrem elektřiny, řízení zastavil, neboť spáchání skutku nebylo účastníkovi řízení prokázáno (**výrok V.**), Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako příslušný správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 a § 79 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad pana [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], proti výrokům I. až III. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 07649-

22/2023-ERU ze dne 14. července 2023 (sp. zn. OSR-07649/2023-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

II. Pan [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], nemá nárok na náhradu nákladů řízení o rozkladu.

III. Návrh pana [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE] na nařízení ústního jednání v řízení sp. zn. OSR-07649/2023-ERU ze dne 1. srpna 2023 se zamítá.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Energetický regulační úřad obdržel dne 13. dubna 2023 ze strany poškozené podnět k zahájení přestupkového řízení s účastníkem řízení. Po prověření podnětu správní orgán dne 11. května 2023 zahájil řízení z moci úřední. V reakci na zahájení řízení účastník dne 12. května 2023 telefonicky kontaktoval správní orgán, aby informoval oprávněnou úřední osobu o svém nálehu na věc a požádal o zaslání elektronické kopie spisového materiálu, což správní orgán učinil. Následně poškozená dne 18. a 19. května 2023 doplnila svůj podnět, a to včetně videozáznamu pořízeného dne 23. ledna 2023, zachycujícího pokus pověřených pracovníků poškozené získat přístup k elektroměrům náležejícím k odběrným místům účastníka řízení. Správní orgán vyrozuměl poškozenou o možnosti uplatnit ve vedeném přestupkovém řízení nárok na náhradu škody. Poškozená reagovala uplatněním nároku ve výši 122 862,83 Kč a rovněž sdělila, že 12. června 2023 se její pracovníci, opět neúspěšně, pokusili v adrese předmětných odběrných míst o přístup ke zde umístěným měřicím zařízením. Účastník řízení jim přístup znovu neumožnil. Celá akce byla zaznamenána na videozáznam, který poškozená správnímu orgánu předložila na datovém nosiči.

Výpisem ze systému operátora trhu (společnosti OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, 186 00 Praha 8 - Karlín, IČ: 264 63 318) ze dne 22. června 2023 bylo zjištěno, že u odběrných míst účastníka řízení specifikovaných v Tabulce č. 1 napadeného rozhodnutí je evidován jako poslední dodavatel společnost [REDAKCE], a to do 25. září 2022, žádný další dodavatel u odběrných míst přiřazen nebyl. Dne 22. června 2023 vyrozuměl správní orgán účastníka řízení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (§ 36 správního řádu) a doložit majetkové a osobní poměry.

Na výzvu reagoval účastník řízení následujícího dne žádostí o nařízení ústního jednání, kde by měly být objasněny vzájemné problematické vztahy s poškozenou, která vůči účastníkovi řízení postupuje údajně nezákonným způsobem, mj. neoprávněně užívá jeho pozemky. Návrh na nařízení ústního jednání správní orgán zamítnul usnesením č. j. 07649-21/2023-ERU ze dne 14. července 2023 s tím, že tento úkon nepovažuje za nezbytný pro uplatnění práv účastníka řízení, když složitost celé věci nezakládá nutnost provést ústní jednání. Veškerá stanoviska, vyjádření, podklady i jakákoli jiná podání může účastník řízení správnímu orgánu předat písemnou cestou mimo ústní jednání, což ostatně také už učinil. Následně účastník řízení v dalších podáních zopakoval své stanovisko a doplnil množství příloh v listinné i elektronické formě, týkajících se jeho přechodu k dodavateli poslední instance (ČEZ Prodej, a.s.), neuhrazených faktur za dodávku elektřiny do odběrných míst účastníka řízení, neoprávněného odběru, komunikace ohledně zpřístupnění odběrných míst za účelem

demontáže elektroměru, smlouvy o budoucím prodeji pozemku účastníka řízení poškozené ke stavbě trafostanice a další. Znovu také požádal o nařízení ústního jednání.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které má k dispozici, aby mohl vydat rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím č. j. 07649-22/2023-ERU ze dne 14. července 2023 uznal Energetický regulační úřad účastníka řízení vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona, ve znění účinném do 23. ledna 2023, kterého se měl dopustit jednáním uvedeným v návěti tohoto rozhodnutí, za což mu byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení. Dále správní orgán nepřiznal poškozené nárok na náhradu škody a v souladu s § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ji s tímto nárokem odkázal na soud (výrok IV.). V části podezření ze spáchání trvajících přestupku podle § 91a odst. 1 písm. u) energetického zákona, ve znění účinném do 30. června 2023, řízení zastavil podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky (výrok V.).

V napadeném rozhodnutí správní orgán konstatoval, že účastník řízení v postavení fyzické osoby podnikající odebíral pro svou podnikatelskou činnost do 25. září 2022 elektřinu od společnosti [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], a to na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 6. dubna 2022. Odběrná místa účastníka řízení jsou připojena k distribuční soustavě provozované poškozenou. Od 26. září 2022 účastník řízení v předmětných odběrných místech smluvního dodavatele elektřiny sjednaného neměl. Poškozená účastníka řízení opakovaně vyzývala ke sjednání nových smluv s předmětem dodávky elektřiny, upozorňovala na hrozící neoprávněný odběr a vyzývala jej, aby jí zpřístupnil elektroměry. Účastník řízení odmítl umožnit přístup k elektroměrům, což sdělil poškozené rovněž písemně s odkazem na čl. 5 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční), dle něhož „*Členské státy zajistí, aby si dlužníci přistupující k postupům preventivní restrukturalizace zachovali i nadále úplnou, nebo alespoň částečnou kontrolu nad svým majetkem a každodenním provozem podniku.*“. Dne 23. ledna 2023 se poškozená opět pokusila získat přístup k elektroměrům, o čemž vyhotovila audiovizuální záznamy, ze kterých je patrné, že pověřenými pracovníky poškozené měřili toky elektřiny v přístupných pojistkových skříních. Na místo byla přivolána i hlídka Policie ČR, přístup k elektroměrům nebyl ani tak umožněn. Opětovně neúspěšně se pracovníci poškozené pokusili získat přístup také dne 12. června 2023. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky sp. zn. 2 As 45/2010 a 4 As 28/2013) zhodnotil správní orgán využití audiovizuálních záznamů jako důkazního materiálu v nadepsaném řízení za přiměřené a vhodné, záznamy poskytují věrohodný obraz o průběhu pokusů poškozené o přístup k měřicím zařízením, aniž zasahují do osobnostních práv zúčastněných.

Přestože elektřina byla v odběrných místech účastníkovi řízení poskytována od 26. září 2022 fakticky bez smluvního vztahu, lze i tak považovat účastníka řízení za zákazníka ve smyslu § 2 odst. 2 písm. a) bodu 17. energetického zákona. Opačný výklad by totiž vedl

k tomu, že osoba nakupující elektřinu v odběrném místě jako zákazník *stricto sensu* by se okamžikem ukončení smluvního vztahu se svým dodavatelem dostala mimo sféru práv a povinností ukládaných energetickým zákonem. V případě povinnosti podle § 28 odst. 2 písm. c) energetického zákona by vynětí osob, které elektřinu v odběrných místech nenakupují, vedlo k nepřiměřenému omezení oprávnění provozovatele distribuční soustavy tuto řídit a spravovat (viz také nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2920/09).

Tím, že účastník řízení dne 9. listopadu 2022 a 23. ledna 2023 neumožnil poškozené přístup k měřicím zařízením v předmětných odběrných místech, porušil § 28 odst. 2 písm. c) energetického zákona a naplnil tak znaky skutkové podstaty přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona. Ke znepřístupnění měřicích zařízení přitom žádný spravedlivý důvod neexistoval. Dne 23. ledna 2023 se poškozenou pověřeni pracovníci dostavili na adresu předmětných odběrných míst. Zde nejprve měřili toky elektřiny prostřednictvím pojistkové skříně, následně byli konfrontováni účastníkem řízení a vyzváni, aby svého jednání zanechali s tím, že přístup k měřicím zařízením v daných odběrných místech jim nebude umožněn, stejně tak jako měření v pojistkových skříních. Účastník řízení svůj postoj odůvodnil tím, že poškozená je osoba zapojená do organizovaného zločinu a její pracovníci pod vlivem omamných látek, a proto s ní jako občan ČR nesmí spolupracovat.

Kromě toho, že byla naplněna formální i materiální stránka přestupku, jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky pokračujícího přestupku, neboť dílčí útoky byly vedeny jednotným záměrem, spočívajícím v zamezení poškozené v přístupu k měřicím zařízením v předmětných odběrných místech, opakovaně byla naplněna skutková podstata přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona a oba útoky lze považovat ze propojené co do způsobu provedení i blízké souvislosti časové a souvislosti s předmětem útoků. Došlo k porušení chráněného zájmu na řádném fungování elektrizační distribuční soustavy i narušení energetickým zákonem chráněného postavení provozovatele distribuční soustavy a konečně k neoprávněnému zadržování majetku poškozené (měřicích zařízení). Jako okolnost zvyšující závažnost přestupku hodnotil správní orgán skutečnost, že účastník řízení jednak zadržuje majetek poškozené (měřicí zařízení) a jednak poškozené znesnadňuje kontrolu nad chodem distribuční soustavy, včetně prověření možného neoprávněného odběru. Stejně tak závažnost přestupku zvyšuje fakt, že se přestupkové jednání týká elektroměrů vztahujících se k výraznějšímu množství odběrných míst (12) a že se účastník řízení přestupkového jednání dopustil dvěma dílčími útoky.

Pokud jde o část nárok poškozené za neoprávněný odběr včetně ceny za příkon, správní orgán uplatněnému nároku nevyhověl, neboť neoprávněný odběr nebyl spolehlivě zjištěn a nebylo prokázáno, že by tvrzená škoda byla způsobena zjištěným přestupkovým jednáním účastníka řízení. Správní orgán nepřiznal nárok poškozené ani ve vztahu k části představující náklady spojené s kontrolami, které v adrese předmětných odběrných míst prováděli dne 23. ledna 2023 a 12. června 2023 pracovníci pověřené společností NTL Forensics a.s., se sídlem Pod pekárny 161/7, 190 00 Praha 9 - Vysočany, IČ: 277 71 831. Poškozená nijak nedoložila, že platbu v tvrzeném rozsahu společnost NTL Forensics a.s. nebo jiná osoba skutečně účtovala, nebo že by ji poškozená uhradila.

Návrh na nařízení ústního jednání považuje správní orgán za vyřízený shora jmenovaným usnesením č. j. 07649-21/2023-ERU ze dne 14. července 2023 a dále se jím nezabýval.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 07649-22/2023-ERU ze dne 14. července 2023, jež mu bylo doručeno dne 18. července 2023, podal účastník řízení dne 1. srpna 2023 rozklad, ve kterém požaduje, aby Rada napadené rozhodnutí v části, ve které byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona a ve které je mu uložena povinnost uhradit pokutu a náklady řízení, zrušila, neboť věc nebyla správně posouzena. Rovněž žádá náhradu nákladů řízení o rozkladu.

V rozkladu účastník řízení namítá nesprávné zohlednění přímo účinných práv vyplývajících pro něj z práva Evropské unie, konkrétně citované směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, která nabyla přímého účinku dne 17. července 2022 a má přednost před vnitrostátními zákony a statní orgány včetně soudů jsou povinny ji aplikovat. Účastník řízení svým jednáním (odepřením přístupu k měřicímu zařízení, jenž byl vyžadován za účelem přerušení dodávek elektřiny) pouze vykonával svá přímo účinná práva podle čl. 7 odst. 4 a 5 v souvislosti s čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice. Dále upozornil na rozpor postupu správního orgánu s rozsudkem Soudního dvora EU ze dne 5. dubna 1979, C-148/78 *Pubblico Ministero v. Tullio Ratti*. Je také přesvědčen o nesprávném posouzení práva účastníka řízení zajistit vážnost projevu vůle a porušení opatření na ochranu bezpečnosti práce, porušení práva na spravedlivý proces, neboť správní orgán mj. nenařídil ústní jednání, a namítá, že z důvodu protiprávně obstavených účtů exekutorem není schopen uloženou pokutu uhradit. Pokud by byl pravomocně uznán vinným z přestupku, bude proto zcela zbaven odpovědnosti za její nezaplacení. Účastník řízení rovněž znovu žádá o nařízení ústního jednání, aby mohl Radě podrobně vysvětlit smysl a fungování směrnice o restrukturalizaci a insolvenční. Dojde-li k demontáži elektroměrů a tím k ukončení dodávky elektrické energie, účastník řízení nebude schopen pokračovat v podnikání ani provést preventivní restrukturalizaci. Postup poškozené by tak mohl zapříčinit úpadek účastníka řízení. Obvodnímu soudu pro Prahu 5 zaslal účastník řízení dne 21. října 2022 návrh na přerušení vymáhání individuálních nároků ve smyslu směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, zahrnující dodávky elektrické energie a pohledávky poškozené. Soud však více než 9 měsíců nereaguje.

Účastník řízení uvádí, že on i poškozená jsou subjekty soukromého práva v rovnocenném postavení. Stejně jako poškozená je i účastník oprávněn podrobit ji určitým omezením, měl tudíž právo požadovat potvrzení, že osoby vstupující do jeho provozu nepožily omamné látky a byly seznámeny s bezpečnostními předpisy. Účastník řízení by odpovídal za újmu, ke které by došlo na jeho pozemku. Osoba pod vlivem omamných látek by také mohla nesprávně přečíst údaje z měřicího zařízení. Dále účastník řízení argumentuje článkem 6 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a judikaturou Ústavního soudu, podle níž orgán nadaný veřejnou mocí není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje některý z principů, jež mají svůj právní základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Účastník řízení též upozornil i na § 77 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a pravidla etiky státních zaměstnanců.

Správní orgán neposoudil námitky týkající se práv a svobod zaručených úmluvou a jejími protokoly, znemožnil účastníkovi řízení, aby měl jasnou a praktickou příležitost napadnout čin, který je zásahem do jeho práv, aby předložil úřadu argumenty a důkazy s potřebnou účinností. Jeho případ byl řešen za podmínek, které ho znevýhodňují vůči druhé

straně. Jeho vyjádření nebyla skutečně vyslechnuta a řádně zvážena. Neproběhlo ústní jednání alespoň v jedné instanci. To vše považuje za porušení práva na spravedlivý proces a žádá, aby Rada posoudila uvedená porušení v kontextu úmluvy.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada Energetického regulačního úřadu po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí Rada konstatuje, že rozhodnutí obsahuje komplexní skutkové a právní posouzení věci a bylo vydáno v souladu se zákonem. Správní orgán zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, zhodnotil všechny zjištěné skutečnosti a vypořádal se s veškerými námitkami účastníka řízení.

Svou procesní obranu v této věci staví účastník řízení zejména na ochraně, kterou mu podle jeho názoru má před postihem za přestupek poskytovat přímo účinná směrnice o restrukturalizaci a insolvenční, a to aniž by zpochybňoval či popíral skutkový rámec věci, tj. že se jednání, které je obsahem skutkové podstaty projednávaného přestupku, dopustil. Na základě předložené argumentace účastník řízení tvrdí, že svým jednáním (tj. odepřením přístupu k měřicím zařízením provozovateli distribuční soustavy) pouze vykonával svá přímo účinná práva podle čl. 7 odst. 4 a 5 v souvislosti s čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice o restrukturalizaci a insolvenční. Účastník řízení namítal, že poškozená nebyla oprávněna se o demontáž elektroměrů vůbec pokoušet, neboť by tím narušila proces restrukturalizace a fakticky zlikvidovala podnikání účastníka řízení.

Citovaná směrnice konkrétně stanoví:

- článkem 4 odst. 1, že „Členské státy zajistí, aby v případě hrozícího úpadku měli dlužníci přístup k rámci preventivní restrukturalizace, který jim umožní provést restrukturalizaci s cílem předejít úpadku a zajistit jejich životaschopnost, aniž by byla dotčena jiná řešení k zabránění úpadku, a ochránit tak pracovní místa a zachovat fungování podniku.“
- článkem 6 odst. 1, že „Členské státy zajistí, aby dlužníci mohli využít přerušení vymáhání individuálních nároků v zájmu podpory jednání o restrukturalizačním plánu v rámci preventivní restrukturalizace. Členské státy mohou stanovit, že soudní nebo správní orgány mohou odmítnout přiznání přerušení vymáhání individuálních nároků, není-li nezbytné nebo nesplnilo-li by cíl vymezený v prvním pododstavci.“
- článkem 7 odst. 4, že „Členské státy stanoví pravidla, která věřitelům, na něž se přerušení vztahuje, zabrání v tom, aby odkládali plnění, ukončovali, urychlovali nebo jakýmkoli jiným způsobem upravovali zásadní nesplněné smlouvy na úkor dlužníka v souvislosti s dluhy, které vznikly před přerušením, pouze z důvodu, že nebyly dlužníkem uhrazeny. Zásadními nesplněnými smlouvami se rozumí nesplněné smlouvy, které jsou nezbytné pro pokračování každodenního provozu podniku, včetně smluv týkajících se dodávek, jejichž pozastavení by vedlo k zastavení činnosti dlužníka.“

Prvním pododstavcem není vyloučena možnost, aby členské státy poskytly takovým věřitelům příslušné záruky s cílem zabránit tomu, aby byli v důsledku uvedeného pododstavce nespravedlivě poškozeni. Členské státy mohou stanovit, že tento odstavec se použije také na nezásadní nesplněné smlouvy.“

- a článkem 7 odst. 5, že „Členské státy zajistí, aby věřitelům nebylo umožněno odkládat plnění, ukončovat, urychlovat nebo jakýmkoli jiným způsobem upravovat nesplněné smlouvy na úkor dlužníka prostřednictvím smluvní doložky stanovující taková opatření, a to pouze z důvodu:
  - a) návrhu na zahájení řízení o preventivní restrukturalizaci;
  - b) žádosti o přerušeni vymáhání individuálních nároků;
  - c) zahájení řízení o preventivní restrukturalizaci; nebo
  - d) přiznání přerušeni vymáhání individuálních nároků jako takového.“

K tomu Rada především podotýká, že dne 22. září 2023 byl ve Sbírce zákonů České republiky vyhlášen zákon č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci (dále jen „zákon o preventivní restrukturalizaci“), s účinností od 23. září 2023. Tímto zákonem došlo k opožděné transpozici směrnice o restrukturalizaci a insolvenční. Zákon o preventivní restrukturalizaci za podnikatele považuje toliko obchodní korporaci, nikoliv fyzické osoby. Cílem preventivní restrukturalizace obecně je umožnit podnikateli, aby upravil vztahy s klíčovými věřiteli a obchodními partnery, odvrátil hrozící úpadek, zachoval své podnikání a nakonec dosáhl oddlužení. Podmínkou zahájení uvedeného procesu je právě souhlas a dohoda s dotčenými stranami, kterým podnikatel zašle písemnou výzvu k zahájení jednání o restrukturalizačním plánu společně se sanačním projektem. Je zde dána podobnost s reorganizačním plánem podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Preventivní restrukturalizace je završena zpravidla splněním restrukturalizačního plánu, anebo rozhodnutím soudu o nepotvrzení restrukturalizačního plánu či jeho zrušením, případně rozhodnutím o úpadku podnikatele v rámci insolvenčního řízení.

Uvedená směrnice míří jak na právnické, tak podnikající fyzické osoby, nicméně v čl. 1 odst. 4 uvádí, že členské státy mohou omezit použití odst. 1 písm. a) na právnické osoby, ustanovení odstavce 1 písm. a) se přitom týká právě preventivní restrukturalizace, která tedy fyzickým podnikajícím osobám (na rozdíl od oddlužení) nemusí být k dispozici.

Primárním adresátem směrnic EU jsou členské státy. Aplikace směrnice se lze dovolávat přímo, pouze zanedbal-li členský stát svou povinnost zaručit příslušná subjektivní práva vnitrostátními právními prostředky. Následkem nenáležité transpozice je mimo jiné i tzv. přímý účinek, jímž se rozumí schopnost ustanovení unijního práva přímo zakládat práva a povinnosti. Povinnosti může směrnice na základě přímého účinku zakládat pouze členskými státy, zatímco práva toliko jednotlivcům (tzv. přímý vertikální účinek), kteří se tak skutečně mohou dovolat její přímé aplikace před orgány státní správy. Přímý vertikální účinek nevzniká bez dalšího, nýbrž je potřeba pečlivě zkoumat, zda jsou naplněny všechny předpoklady. V tomto případě je třeba především konstatovat, že ačkoliv implementace směrnice do národního právního řádu byla opožděná, dávala směrnice členskému státu na výběr, zda se preventivní restrukturalizace bude vztahovat i na podnikatele, které nejsou právnickými osobami, přičemž stát rozhodl, že nikoliv, a takto směrnicí implementoval. O přímém účinku směrnice před její implementací nelze uvažovat právě proto, že ustanovení směrnice v tomto

případě nebylo natolik jednoznačné, aby bylo možno uvažovat o jeho přímé aplikaci, protože nestanovilo jednoznačně, na jaký okruh subjektů se bude vztahovat.

Spolu s rozkladem zaslal účastník řízení Energetickému regulačnímu úřadu e-mail ze dne 27. října 2022, ve kterém informuje poškozenou, že dne 18. července 2022 zahájil proces preventivní restrukturalizace, když mj. dne 20. října 2022 podal k Obvodnímu soudu pro Prahu 5 návrh na přerušení vymáhání individuálních nároků, v rámci kterého navrhl, aby soud nařídil společnosti [redacted] resp. společnosti ČEZ Distribuce, a.s., dodávku elektřiny do jeho odběrných míst, dále návrh určený obvodnímu soudu ze dne 20. října 2022 a rovněž písemnou odpověď adresovanou poškozené ze dne 8. listopadu 2022 na její žádost o zpřístupnění elektroměrů, ve které argumentuje opět restrukturalizací a přímým účinkem směrnice. Předložené dokumenty logicky neprokazují, že by nějaká restrukturalizace skutečně probíhala, neboť účastník řízení není obchodní korporací ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o preventivní restrukturalizaci.

V projednávaném případě není jasné, jakým způsobem by měl údajný restrukturalizační plán zasáhnout přestupkové řízení, resp. z čeho by mělo namítané omezení práva poškozené disponovat garantovaným přístupem k elektroměrům vyplývat. Podle § 28 odst. 2 písm. c) energetického zákona je „Zákazník je povinen umožnit přístup k měřicím zařízením provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy“, přičemž se ze zjištěného nepochybně podává, že účastník řízení jako zákazník neumožnil pracovníkům poškozené v postavení provozovatele distribuční soustavy přístup k elektroměrům, což ostatně účastník řízení ani nepopírá. Porušením této povinnosti se pak dopustil přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) energetického zákona. Jistou logiku by snad dávalo, kdyby účastník řízení takto argumentoval proti přerušení dodávek elektrické energie v důsledku neoprávněného odběru, k této okolnosti se Rada ještě vyjádří níže. Pro úvahy ohledně přímého účinku směrnice je namístě uzavřít, že takovému postupu brání již základní okolnost, že společnost ČEZ Distribuce, a.s., je subjektem soukromého práva, nepředstavuje státní subjekt, a z tohoto hlediska je nemyslitelné se vůči ní dovolávat přímého účinku směrnice, na základě něhož může být povinnost ukládána toliko státu. Zákonem uložený přístup k elektroměrům nemá s tíživou finanční situací účastníka řízení přímou souvislost. Slouží totiž prioritně k ochraně výkonu povinností provozovatele distribuční soustavy a zamezením přístupu k měřicímu zařízení nelze řešit finanční problémy, potažmo neoprávněný odběr.

Řádné měření dodávky elektřiny, obrana před neoprávněným odběrem či výkon jiných práv a povinností provozovatele distribuční soustavy nemohou být bez dalšího považovány za porušování lidských práv, jak účastník řízení tvrdí, ledaže by byly vykonávány v rozporu se zákonem či excesivně (aby došlo např. k porušení práva na soukromí a nedotknutelnost obydlí nad rámec jejich omezení, který zákon připouští). Jakkoliv energetický zákon nekriminalizuje jednání spočívající v neoprávněném odběru energie, poskytuje zákonné nástroje, které mají tomuto stavu zabránit. V daném případě je přitom zjevné, že podstatou případu byl neoprávněný odběr na straně účastníka řízení, který neměl v odběrných místech sjednaného dodavatele elektřiny, tj. odebíral bezesmluvně elektrickou energii přímo od distributora, a to neoprávněně, neboť právní vztah zajištění služby distribuční soustavy nezahrnuje fyzickou dodávku komodity. Účastník řízení přitom netvrdí ani nedokládá, že by oslovoval jiné dodavatele elektrické energie s žádostí o zajištění dodávky a byl neúspěšný, tj. že by objektivně nemohl dodavatele elektrické energie obstatat.

V tomto případě Rada nenachází prostor k aplikaci zásady, podle níž orgán nadaný veřejnou mocí není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení a smí se od něj odchýlit, jestliže to vyžaduje ze zákonných důvodů některý z principů, disponující právním základem v ústavně konformním právním řádu. V tomto případě byl zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností, kterým správní orgán následně podložil svou právní argumentaci, a Rada při přezkumu případu nenalezla nic, co by tento závěr zpochybnilo.

Ve vztahu k namítanému rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. dubna 1979, C-148/78 *Pubblico Ministero v. Tullio Ratti* Rada konstatuje, že jej nelze aplikovat na projednávaný případ, neboť přestože se zabývá přímým účinkem směrnic, hovoří o tzv. vzestupném vertikálním přímém účinku, podle něhož platí, že ustanovení směrnice se může dovolávat pouze jednotlivců vůči státu, nikoliv naopak. Jak však bylo vysvětleno výše, přímý účinek směrnice přichází v úvahu pouze tehdy, pokud směrnice nebyla implementována vůbec nebo nebyla implementována úplně, což však není tento případ, navíc se námitky účastníky řízení podstatně míjí s předmětem tohoto správního řízení.

K námitce nesprávného posouzení práva účastníka zajistit vážnost projevu vůle a porušení opatření na ochranu bezpečnosti práce Rada uvádí, že účastník řízení stejnou argumentaci předložil již během řízení na prvním stupni, kdy správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí veškeré námitky tohoto druhu řádně vypořádal. Rada považuje uvedené námitky účastníka řízení za účelové stejně jako údajné porušení práva na spravedlivý proces, neboť účastník řízení představil pouze výčet ustanovení právních předpisů, jakož i tuzemské a evropské judikatury, aniž uvedl, jak konkrétně byla jeho práva správním orgánem porušena. V daném případě šlo o právní jednání distributora elektrické energie aprobované zákonem, jehož mohl účastník řízení omezovat nanejvýš do té míry, aby nedošlo k nezákonnému excesu. Účastník řízení není nadán žádným oprávněním zpochybňovat obsah jednání pověřených zaměstnanců distributora, nadto ze zjevně urážlivých důvodů (argumentaci podezřením ze zneužití návykových látek ze strany pracovníků poškozené považuje Rada za ryze účelovou, není zjevné, co by mělo opravňovat k podobným úvahám, a tento závěr nachází rovněž oporu v příslušném videozáznamu). Spekulace ohledně příčiny chyby v účtování, které se měla poškozená vůči účastníkovi řízení dopustit, nepovažuje Rada z hlediska projednávané věci za jakkoli relevantní. Není ani zřejmé, jakým způsobem konkrétně měl správní orgán porušit zákon o státní službě, případně pravidla etiky, zjevně nejde o námitku nezákonnosti rozhodnutí.

Rada rovněž připomíná, že řízení o přestupku z moci úřední je vedeno toliko s účastníkem řízení, nejedná se o žádnou formu sporu. V rámci řízení o přestupku nevystupují dvě strany, a proto námitka účastníka řízení, že je vůči druhé straně znevýhodněn, naprosto postrádá logiku. Rada nezjistila žádné pochybení při vedení předmětného správního řízení o přestupku.

Ustanovení § 79 odst. 3 správního řádu stanoví, že si každý ze subjektů, včetně účastníka řízení, nese své náklady sám. Proto Rada ve výroku II. rozhodla, že účastník řízení nemá nárok na náhradu nákladů řízení, jak žádal v podaném rozkladu. Dále platí, že osoba, která má povinnost zaplatit pokutu či náklady řízení, může podat žádost o posečkání nebo rozložení úhrady na splátky. Z žádosti musí být zřejmé, kdo ji podává, jaké peněžité povinnosti se týká a zda žadatel navrhuje posečkání a do jaké doby, nebo zda žádá o povolení splátek, v jaké výši a kdy mají být splatné (§ 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů).

V. Návrh na nařízení ústního jednání

Pokud jde o návrh, aby proběhlo ústní jednání, Rada uvádí, že správní řízení je ovládáno zásadou nevěřejnosti a písemnosti, tzn. že je vedeno prioritně na základě písemných podkladů. Ústní jednání je výjimkou z obecné zásady písemnosti a správní orgán ho nařídí v případech, kdy tak stanoví zákon, nebo tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníka (§ 49 odst. 1 správního řádu). Nařízení jednání je tedy ponecháno na úvaze správního orgánu. Podle § 80 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky může správní orgán nařídít ústní jednání a podle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky tak správní orgán učiní na požádání účastníka řízení, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze účastníkovi řízení. Už prvostupňový správní orgán ve svém usnesení ze dne 14. července 2023 dovedl, že ani složitost celé věci nezakládá nezbytnost provedení ústního jednání, když veškerá stanoviska, vyjádření, podklady a jiná podání může účastník řízení správnímu orgánu předat písemnou cestou mimo ústní jednání, což ostatně i učinil. Nabídka smírného vyřešení vztahu s poškozenou nemůže být předmětem přestupkového řízení. Správní orgán zároveň neshledal žádné okolnosti, které by odůvodňovaly nezbytnost nařízení ústního jednání.

Ve svém návrhu adresovanému Radě účastník řízení uvedl, že je porušením práva na spravedlivý proces, neproběhlo-li ústní jednání alespoň v jedné instanci a dále v situaci, kdy do pravomoci úřadu spadají otázky právní i významné otázky skutkové a takové jednání je nezbytné, aby si správní orgán mohl tímto způsobem ujasnit některé skutečnosti. Jako stěžejní pak účastník řízení považuje nezbytnost vysvětlit Radě podrobně smysl a fungování směrnice o restrukturalizaci a insolvenční.

Rada k tomu uvádí, že návrh účastníka řízení, aby bylo nařízeno ústní jednání, nepovažuje za důvodný. Účastník řízení nepředstavil žádný argument, který by bylo možné vyhodnotit tak, že provedení ústního jednání je nezbytné k uplatnění jeho práv. Účastník řízení má po celou dobu trvání řízení, až do vydání rozhodnutí, možnost vyjadřovat se a předkládat podklady a návrhy. K vyhodnocení důvodnosti nařízení ústního jednání nepostačuje domněnka účastníka řízení, že snad správní orgán jeho námítky nechápe, anebo subjektivní nesouhlas účastníka řízení s názorem správního orgánu na tyto otázky. Pokud je ochranou práv účastníka řízení právo na obhajobu a spočívá v tom vysvětlit správnímu orgánu argumenty, na nichž se obhajoba zakládá, zcela postačují jeho písemná vyjádření. Rada neshledává nařízení ústního jednání jakýmkoli způsobem účelné, neboť své stanovisko k výkladu směrnice o restrukturalizaci a insolvenční mohl účastník řízení představit v podaném rozkladu, případně následně v jeho doplnění. Z postupu správního orgánu je zřejmé, že účastník řízení byl informován o všech jeho krocích, bylo mu řádně doručováno a byl rovněž seznámen s podklady pro rozhodování. Je zřejmé, že obsahem případného ústního jednání by nebylo dokazování, nýbrž vyjádření se k právním a výkladovým otázkám, jež měl však účastník řízení možnost sdělit správnímu orgánu písemně. Nenařízení ústního jednání není porušením ústavně garantovaného práva na spravedlivý proces, jak vyplývá již ze skutečnosti, že není ze zákona povinnost takové jednání konat. Rada proto žádost o nařízení ústního jednání zamítla, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozhodnutí.

VI. Závěr

Po přezkumu rozkladem napadeného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu výroků I. až III. podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky dospěla Rada Energetického regulačního úřadu jako odvolací správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a je věcně správné. Proto napadené rozhodnutí v rozsahu výroků I. až III. potvrdila (výrok I.). Současně s ohledem na § 79 odst. 3 správního řádu nepřiznala účastníkovi řízení nárok na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a zamítla jeho návrh, aby bylo ve věci nařízeno ústní jednání (výrok III.).

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D., v.r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

ČEZ Distribuce, a.s.